

# Innhold

Forord til førsteutgaven . . . . .	9
Forord til 2. utgave . . . . .	10
<b>Introduksjon – om samfunnsøkonomi som fag . . . . .</b>	<b>11</b>
De viktige spørsmålene . . . . .	11
En objektiv lærebok? . . . . .	12
Hva er samfunnsøkonomi?. . . . .	13
Teoriene har skiftet . . . . .	15
Klassisk økonomisk teori – fra 1770-tallet . . . . .	15
Marxistisk teori – fra 1860-tallet . . . . .	16
Nyklassisk økonomisk teori – fra 1870-tallet . . . . .	16
Keynesiansk økonomi – fra 1930-tallet . . . . .	17
Ressanse for nyklassisk teori (nyliberalismen) – fra 1980-tallet . . . . .	17
<b>Kapittel 1</b>	
<b>Økonomisk utvikling og sosiale problem . . . . .</b>	<b>19</b>
Underutvikling og sosiale problem . . . . .	19
Økonomisk vekst og sosiale problem . . . . .	21
Verdiskaping og økonomisk vekst . . . . .	24
Hva mener vi med «sosiale problem»? . . . . .	28
Det norske økonomiske systemet . . . . .	32
Husholdssektoren . . . . .	35
Den tredje sektoren . . . . .	38
Den offentlige sektoren . . . . .	39
Det offentlige rolle i det økonomiske systemet . . . . .	40
Markedsøkonomien . . . . .	43
<b>Kapittel 2</b>	
<b>Velferdsstatens prinsipper og økonomiske ordninger . . . . .</b>	<b>45</b>
Velferdsstaten bygges . . . . .	45
Velferdskapitalismen . . . . .	47
Velferdsstaten . . . . .	49
Finansiering av velferdsstaten – prinsipper og idealer . . . . .	50

Ulike finansieringsordninger . . . . .	58
Hvorfor øker helse- og sosialutgiftene? . . . . .	62
Kostnadsutviklingen. . . . .	69
Folketrygdens ordninger . . . . .	72
Har Norge råd til velferdsstaten? . . . . .	75
Markedsøkonomien og velferdsutgiftene . . . . .	81

### Kapittel 3

<b>Markedet som system . . . . .</b>	<b>86</b>
Hva er et marked? . . . . .	86
Hvordan fungerer et marked? . . . . .	90
Når markedet svikter . . . . .	100
Om monopol og monopolisering. . . . .	106
Finnes naturlige monopoler? . . . . .	111
Markedsreformer i offentlig sektor. . . . .	113
Egenbetaling av offentlige tjenester . . . . .	117

### Kapittel 4

<b>Arbeidsmarked og arbeidsløshet . . . . .</b>	<b>122</b>
Særtrekk ved arbeidsmarkedet . . . . .	122
Om arbeidets betydning. . . . .	124
Arbeidskraft som ressurs. . . . .	125
Noen begrep og modeller. . . . .	128
Situasjonen på arbeidsmarkedet . . . . .	132
Arbeidsmarkedsparadokset. . . . .	140
Hvorfor oppstår arbeidsløshet? . . . . .	144
Forholdet mellom arbeidsledighet og inflasjon. . . . .	149
Økonomiske virkninger av arbeidsledighet. . . . .	153

### Kapittel 5

<b>Fordeling og levekår. . . . .</b>	<b>157</b>
Norge – verdens beste levekår? . . . . .	157
Sosiale indikatorer . . . . .	161
Hva kan gjøre livet bedre? . . . . .	164
Økonomi og levekår. . . . .	170
Hva er et rimelig forbruk? . . . . .	174
Økonomisk sosialhjelp og «rimelig forbruk» . . . . .	176
Hvorfor bruker vi så mye? . . . . .	177
Hva bestemmer levekårene? – En sammenfatning . . . . .	179
Grupper med særlig dårlige levekår . . . . .	181
Innvandrerers levekår . . . . .	182

**Kapittel 6**

<b>Velferdssamfunn og fattigdom</b> . . . . .	183
Fattigdom i Norge . . . . .	183
Fattigdom i den tredje verden . . . . .	184
Hva mener vi med fattigdom? . . . . .	186
Hvordan måle fattigdommen? . . . . .	191
Fattigdommens ansikter . . . . .	195
Hvor stor er den norske fattigdommen? . . . . .	196
Fattigdommen i Norge sammenlignet med andre land . . . . .	198

**Kapittel 7**

<b>Økonomisk politikk</b> . . . . .	200
Hvorfor har vi en offentlig sektor? . . . . .	200
Blandingsøkonomi i ulike blandingsforhold . . . . .	203
Stabiliseringspolitikkenes mål og midler . . . . .	207
Finanspolitikken og de automatiske stabilisatorer . . . . .	209
Fordelingspolitikk og effektivitetslogikk . . . . .	215
Om boligmarked og boligpolitikk . . . . .	226

**Kapittel 8**

<b>Globalisering og velferd</b> . . . . .	233
Hva menes med «globalisering»? . . . . .	233
Globaliseringens mange former . . . . .	239
Fra offentlig til privat . . . . .	241
WTO – en pådriver i globaliseringsprosessen . . . . .	245
Vil velferdsstaten overleve globaliseringspresset? . . . . .	246

<b>Litteratur</b> . . . . .	250
-----------------------------	-----

<b>Figurer</b> . . . . .	256
--------------------------	-----

<b>Tabeller</b> . . . . .	260
---------------------------	-----

<b>Stikkordregister</b> . . . . .	262
-----------------------------------	-----